

TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 19/2005 vp

Valtioneuvoston selvitys Suomen puheenjohtajakauden alustavasta asialista-arviosta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 8 päivänä huhtikuuta 2005 lähettänyt jatkokirjelmän 1. VNK 2.9.2005 asiassa E 19/2005 vp valtioneuvoston selvitys Suomen puheenjohtajakauden alustavasta asialista-arviosta talousvaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- erityisasiantuntija Martti Salmi, valtioneuvoston kanslia
- neuvotteleva virkamies Antti Riivari, kauppa- ja teollisuusministeriö
- asiantuntija Minna Niemivirta, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- ekonomisti Olli Koski, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Kirjelmässään valtioneuvosto linjaa Suomen yleiset lähtökohdat puheenjohtajuuskaudellemme.

Valtioneuvosto katsoo, että unionin tulee ennistä selvemmin keskittyä sellaisiin toimiin, jotka tuottavat lisäarvoa, ts. joissa sen toiminta on selvästi kannattavampaa kuin jäsenvaltioiden toiminta erikseen. Tämä lisäarvo voi liittyä mm. taloudelliseen hyötyyn, työllisyyteen, ihmisten tai elinympäristön hyvinvointiin, turvallisuuden tai vaikutusvallan lisääntymiseen.

Suomen puheenjohtajuuskauden asialistaan vaikuttaa merkittäväällä tavalla se, miten käynnissä olevat poliittisesti merkittävät hankkeet edistyvät edeltävien puheenjohtajakausien aika-

na. Keskeisiä hankkeita ovat perustuslakisopimuksen tulevaisuus, vuosien 2007—2013 rahoituskehyksistä sopiminen, WTO-neuvottelujen eteneminen sekä EU:n laajentumiseen liittyvät kysymykset.

Erityisinä painopisteinä valtioneuvosto nostaa esille Euroopan menestymisen globaalissa kilpailussa ja tähän liittyen Lissabonin strategian toimeenpanon. Samoin painotetaan tarvetta tehostaa unionin ulkoista toimintaa ja tuodaan esille mm. unionin suhteet Venäjään, pohjoisen ulottuvuuden merkitys sekä transatlanttiset suhteet. Painopisteinä pidetään myös vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen kehittämistä sekä unionin toimintatapojen kehittämistä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta katsoo, että valtioneuvoston lähtökohta puheenjohtajuuskaudelle on kannatettava. Unionin tulee entistä selvemmin keskittyä sellaisiin toimiin, jotka tuottavat lisäarvoa yhteisötasolla tehtyinä.

Lissabonin strategian toimeenpano täyttää selkeästi tämän kriteerin. Toimeenpanoon liittyen valtioneuvosto painottaa erityisesti tuottavuuden kasvun parantamista ja nostaa esille tietoon ja osaamiseen panostamisen sekä yritysten yleisten toimintaedellytysten kehittämisen. Valiokunta pitää valittua linjaa oikeana.

Myös energiamarkkinoiden toimivuus ja energian saatavuus mainitaan, joskin lyhyesti, yhtenä horisontaalisena, kasvua ja kilpailukykyä tukevana alueena. Tätä se mitä suurimmassa määrin onkin. Kyse on keskeisestä yhteisöteollisuuden kilpailukykytekijästä, jolla on merkittävä vaikutus koko talouden ja yhteisöalueenkin vakauteen. Yhteisöteollisuuden kannalta energian saatavuuden ja sen hinnan merkitys tulevia investointeja ajatellen on huomattava. Aihe tulee puheenjohtajuuskaudellamme olemaan myös kansainvälisesti esillä mm. ilmastoneuvottelujen muodossa.

Vaikuttavuuteensa nähden yhteisön energiamarkkinoiden nykytilaa ei voida pitää tyydyttävänä.

Liian usein koko yhteisön kannalta periaatteellisesti merkittäviä ratkaisuja tehdään vain yksittäisiä kansallisia lähtökohtia ajatellen. Koko yhteisön kattavien energiamarkkinoiden toteutuminen ei ole näköpiirissä. Valiokunta katsookin, että Suomen tulisi puheenjohtajuuskaudellaan ottaa energiamarkkinoiden kehittäminen ja energian saatavuuden turvaaminen yhdeksi keskeiseksi Lissabonin strategian toimeenpanoon liittyväksi painopistealueeksi. Suomeksi on tältä osin myös kansallisesti annettavaa mm. energiatehokkuuteen liittyvän korkeatasoisen teknologian muodossa. Sektori olisi tätä kautta mahdollista ottaa esille myös osana esim. innovaatioihin liittyvää keskustelua.

Lausunto

Lausuntonaan talousvaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy muutoin asiassa valtioneuvoston kantaan, mutta katsoo, että yhteisön energiamarkkinoiden kehittäminen ja energian saatavuuden turvaaminen tulisi ehdotettua selkeämmin nostaa tärkeimpien painopisteiden joukkoon.

Helsingissä 16 päivänä syyskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Jouko Skinnari /sd
vpj. Jari Leppä /kesk
jäs. Arto Bryggare /sd
Sari Essayah /kd (osittain)
Reijo Kallio /sd
Esko Kiviranta /kesk
Miapetra Kumpula /sd

Seppo Lahtela /kesk
Jere Lahti /kok
Klaus Pentti /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Sari Sarkomaa /kok
Juhani Sjöblom /kok
Oras Tynkkynen /vihr.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.